

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

2021-2022 навчальний рік

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Суїцидологія»

(Дисципліна за вибором)

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність /ОКР 223 «Медсестринство»

ОПП «Сестринська справа» другого (магістерського) рівня

Курс 1

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

Схвалено методичною комісією з проблем терапевтичного профілю

Протокол від:

“_30_”08_____2021_ року № 10__

Протокол від:

“_31_”_08_____2021__ року № _1__

Завідувач кафедри

(підпис) проф.Кожина Г.М.
(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис) проф.Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «Суїцидологія»

Викладачі: к.м.н., доцент кафедри Зеленська К. О., к.м.н., асистент кафедри Радченко Т.М.

Контакти викладачів:

Зеленська К.О. +3 80(68)318 73 90, e-mail: ko.zelenska@knmu.edu.ua

Радченко Т.М. +3 80(68)318 73 90, e-mail: tm.radchenko@knmu.edu.ua

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі G-Suite (Google Meet) по середах кожного тижня о 14 годині за київським часом.

Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68.

Клінічні бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail: kaf.6med.psihiatrii@knmu.edu.ua Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

Інформація про дисципліну

Опис дисципліни

Курс: 2.

Конкретний семестр: 3.

Обсяг дисципліни: кредитів ЕКТС – 3, всього годин 90, з них лекції – 4 годин, практичні заняття – 36 години, СРС – 50 годин.

Загальна характеристика дисципліни: дисципліна вивчає умови виникнення, механізми формування суїцидної поведінки а також розробки адекватних методів діагностики, і профілактики суїцидів.

Роль та місце дисципліни у системі підготовки фахівців: **вивчення дисципліни** забезпечує формування умінь застосовувати знання з в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; закладає основи пізнання лікарем виникнення та пізнання питань даного напрямку хворої людини, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних захворюваннях.

Мета вивчення дисципліни:– ознайомлення студентів з історико-філософськими та соціально-психологічними теоріями суїцидальної поведінки; розкрити сутність клініко-психологічних проявів та особливостей суїцидальних тенденцій, соціально-психологічних та патопсихологічних чинників суїцидальної поведінки; формування у навичок діагностичної, профілактичної та психологічної допомоги суїцидентам та їхнім родичам і близьким.

Основні завдання :

розкрити зміст базових теоретичних засад суїцидології;

ознайомити студентів з видами, особливостями та механізмами формування суїцидальної поведінки;

ознайомити з методами діагностики та профілактики суїцидальної поведінки;

сприяти формуванню професійних навичок роботи суїцидентам та їхнім родичам і близьким.

Статус дисципліни – за вибором студента, **формат дисципліни**– змішаний (поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання на платформі Moodle).

Посилання на сторінку платформи Moodle:
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3952>

Методи навчання Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є: а) практичні заняття, б) самостійна робота студентів (СРС), в) лекційні заняття.

Практичні заняття передбачають:

- 1) обговорення з викладачем учбових елементів заняття;
- 2) дослідження студентами психічного стану пацієнтів групи ризику що до суїцидів
- 3) виконання письмових завдань завдань.

Студентам рекомендується вести протоколи практичних занять.

СРС студентів містить:

- підготовку до практичних заняття за запланованими темами;

Викладачі кафедри забезпечують можливість здійснювати СРС, під час практичних занять проводять контроль та оцінку її виконання.

Пререквізити та кореквізити дисципліни

Пререквізити дисципліни. Навчальна дисципліна базується на вивченні студентами, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування та інтегрується, медичної психології з цими дисциплінами, та закладає основи вивчення студентами психіатрії, наркології, внутрішніх хвороб та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Кореквізити дисципліни «Психіатрія та наркологія», «Медична психологія».

Результати навчання:

Знання і розуміння:

– здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

Застосування знань та розуміння:

– здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності під час спілкування на роботі та будівництва здорової атмосфери в веденні професійної діяльності

Формування суджень:

– здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я
– здатність здійснювати оцінку санітарно-гігієнічного стану навколишнього середовища з метою визначення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
– здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі
– сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу медичної сестри

Теми лекцій

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Загальна характеристика суїцидальної поведінки	1
2.	Суїцидальна поведінка при стресових та депресивних розладах	1
3.	Суїцидальна поведінка при зловживанні психотропними речовинами	1
4.	Діагностика та профілактика суїцидальності	
РАЗОМ		4

Тема практичних занять

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Загальна характеристика суїцидальної поведінки	2
2.	Чинники суїцидальної поведінки	2
3.	Історико-філософські аспекти та соціально-психологічні теорії	2

	суїцидальної поведінки	
4.	Суїцидальна поведінка при стресових та депресивних розладах	4
5.	Суїцидальна поведінка при розладах особистості (психопатіях)	4
6.	Суїцидальна поведінка при психічних розладах та соматичних хворобах	4
7.	Суїцидальна поведінка при зловживанні психотропними речовинами	4
8.	Суїцидальна поведінка при хімічних та нехімічних залежностях	4
9.	Діагностика та профілактика суїцидальності	5
10.	Психологічна допомога близьким та рідним суїцидента	5
	РАЗОМ	36

Самостійна робота

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Загальна характеристика суїцидальної поведінки	5
2.	Чинники суїцидальної поведінки	5
3.	Суїцидальна поведінка при стресових та депресивних розладах	5
4.	Суїцидальна поведінка при шизофренії та розладах особистості (психопатіях)	5
5.	Суїцидальна поведінка при психічних розладах та соматичних хворобах	5
6.	Суїцидальна поведінка при зловживанні психотропними речовинами	5
7.	Суїцидальна поведінка при хімічних та нехімічних залежностях	5
8.	Діагностика та профілактика суїцидальності	5
9.	Психологічна допомога близьким та рідним суїцидента	5
10	Історико-філософські аспекти та соціально-психологічні теорії суїцидальної поведінки	5

Політика та цінності дисципліни

Вимоги дисципліни. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі, маску, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженої наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

Політика оцінювання

Система оцінювання та вимоги. *Поточна навчальна діяльність* здійснюється та контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни, за неї виставляються оцінки з використанням 4-бальної (традиційної) системи: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно». Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є залік.

Залік з дисципліни – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання відповідно програми з дисципліни і не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Результати складання заліків оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 120. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на семінарському занятті.

Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за поточну навчальну діяльність.

Перерахунок середньої оцінки поточної навчальної діяльності у багатобальну шкалу ЕСТС проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів ХНМУ».

Підсумковий контроль - залік.

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання). Відпрацювання проводяться згідно положенню про відпрацювання ХНМУ http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

Правила оскарження оцінки. Студент може оскаржити свою позитивну оцінку протягом доби. Для цього він письмово звертається до завідуючого кафедрою. Завідувач кафедри призначає комісію у складі 3 осіб: голова комісії – завідувач кафедри, та два члени комісії з викладачів кафедри. Ця оцінка є остаточною та оскарженню не підлягає.

Питання для засвоєння навчального матеріалу.

1. Загальна характеристика суїцидальної поведінки
2. Загальні основи понять у суїцидології.
3. Сутність понять у суїцидології аутоагресивні дії: самогубство, суїцидальна спроба, навмисне самопошкодження.
4. Поняття суїцидальної та парсуїцидальної поведінки.
5. Еквіваленти аутоагресивної активності.

6. Види самогубств, способи позбавлення життя, форми суїцидальної поведінки: внутрішні (думки, задум, намір); зовнішні (суїцидальні спроби).

7. Аутоагресивна поведінка.

8. Етапи суїцидальної поведінки.

9. Стили суїцидальної поведінки.

10. Загальні риси самогубств.

11. Особистісні передумови суїцидальної поведінки

12. Загальна характеристика чинників суїцидальної поведінки.

13. Соціологічні чинники (політика, настрої в державі).

14. Соціально-психологічні чинники (дезадаптація, ситуативні реакції, внутрішній конфлікт, криза).

15. Типи та види життєвих криз, стадії переживання життєвих криз.

16. Біохімічні чинники суїцидальності.

17. Психологічні чинники суїцидальності.

18. Взаємозв'язок внутрішніх та зовнішніх чинників.

19. Фактори суїцидальності.

20. Вплив ЗМІ на суїцидальні тенденції.

21. Сімейні фактори як передумова дитячої та підліткової суїцидальності.

Антисуїцидальні чинники.

22. Суїцидонебезпечна позиція суб'єкта.

23. Типи особистісного смислу суїцидальної мотивації.

24. Групи суїцидального ризику. Психологічні передумови суїцидальності дітей та підлітків.

25. Суїцидальна поведінка при стресових та депресивних розладах.

26. Сутність поняття стресу, тривожний розлад та його прояви

28. Зміст поняття «ангедонія».

29. Діагностика та профілактика суїцидальності

30. Психотерапія та психокорекція суїцидальної поведінки.

31. Психологічна допомога близьким та рідним суїцидента.

Рекомендована література

1. Лукас К. Молчаливое горе. Жизнь в тени самоубийства / Лукас К., Сейден Г.М. – М. : Смысл, 2000. – 255.

2. Психологія суїциду: Посібник/ за ред. В. П. Москальця. – К.: Академія, 2004. – 288 с.

3. Рибалка В: Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості / Рибалка Валентин. – К. : Шк. світ, 2009. – 128 с.

4. Старшенбаум Г. В. Суицидология и кризисная психотерапия. - М. : «Когито-Центр», 2005. - 376 с.

5. Суицид: Хрестоматія по суицидологии. — К.: А. Л. Д., 1996. — 216 с.

6. Суицидология. Прошлое и настоящее: Проблема самоубийства в трудах философов, социологов, психотерапевтов и в художественных текстах.— М.: Когито-Центр, 2001. — 570 с.

7. Юрьева Л.Н: Клиническая суицидология. Монография / Л.Н.Юрьева. – Дніпропетровськ : Пороги, 2006. – 472 с.

8. Амбрумова А. Г., Тихоненко В. А. Диагностика суицидального поведения: Метод. рекомендации. — М., 2005. — 48 с.

9. Лапицкий М.А., Ваулин С.В. Суицидальное поведение. – Смоленск, 2000. 325 с.

10. Суицид: Хрестоматія по суицидологии. — К.: А. Л. Д., 1996. — 216 с.